

**Varsinais-Suomen
Muistiyhdistys ry**
Muistiliiton jäsen

**Toimintasuunnitelma
2020**

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ

2. YHDISTYKSEN ROOLI, TOIMINNAN PERUSTA JA ORGANISAATIO

- 2.1. Henkilöstöhallinto ja henkilöstöpolitiikka
- 2.2. Taloushallinto

3. JÄRJESTÖTOIMINTA

- 3.1. Toiminnan suunnittelu ja koordinointi
- 3.2. Jäsentoiminta
 - 3.2.1. Vapaaehtoisvetoinen toiminta
- 3.3. Yleinen tiedotus ja vaikuttaminen
- 3.4. Neuvonta-, ohjaus- ja virkistystoiminta, mm. ensitieto
- 3.5. Varainhankinta

4. PALVELUTOIMINTA

- 4.1. Tammikoti, Muistiasiakkaiden kuntouttava päivätoiminta
- 4.2. Palvelutuotanto
 - 4.2.1. Koulutus- ja konsultaatiotoiminta

5. KEHITTÄMISTOIMINTA: HANKKEET JA PROJEKTIT

- 5.1. Hjärningar – Förebyggande arbete förbättrar livskvaliteten
- 5.2. Turvallisesti kotona (2020)
- 5.3. Omaisena muutoksessa (2018 – 2021)
- 5.4. Kulttuuria minulle (2018 – 2021)
- 5.5. Mieli ja muisti (2020-2022)

6. MAAKUNNALLINEN, YHDISTYSRAJAT YLITTÄVÄ TOIMINTA

- 6.1. Muistiluotsi – asiantuntija- ja tukikeskus (2007-)
- 6.2. JärjestöSotehanke 113, Varsinais-Suomi (2017-2020)

1. YLEISTÄ

Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen toiminta-ajatuksena on toimia muistihäiriöisten ja muistisairautta sairastavien henkilöiden, heidän omaistensa ja läheistensä sekä alan ammattihenkilöstön tukena. Yhdistys toimii Turun, Vakka-Suomen, Turunmaan ja Loimaan seutukuntien alueella. Toiminta on alkanut vuonna 1989.

Toimintamme on vakiintunutta ja muistisairaat ja heidän omaisensa löytävät toiminnan piiriin yhä paremmin. Samaan aikaan jäsenmäärämme on pysynyt samankaltaisena jo pitkään. Uudet tavat palvella jäseniä ja innostaa mukaan jäseneksi ovat tarpeen.

Suurta osaa toiminastamme tuetaan Veikkauksen tuotoilla, avustushaut käsittelee sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA). Toimintamme tukee kuntien palveluja ja yhteistyötä tehdään paljon. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus kulkevat edelleen mukana toimintamme suunnittelussa ja pyrimme ennakoimaan tulevia muutoksia.

Muistisairautta sairastavat ihmiset ja heidän perheensä ovat kanssamme tuomassa julkiseen keskusteluun elämänlaatuun ja hyvään arkeen liittyviä aiheita. Yhä useampi haluaa antaa kasvonsa muistisairaudelle ja kertoa, että sairauden kanssa on mahdollista elää täysipainoista, hyvää elämää. Tärkeitä teemoja ovat edunvalvonta, itsemääräämisoikeus ja muistiystävällisen yhteiskunnan kehittäminen.

Yhdistyksen toiminta koostuu vuonna 2020 suunnitelmien mukaan perinteisen vahvan järjestötoiminnan ohella monipuolisesta palvelu- ja kehittämistoiminnasta sekä vahvasta maakunnallisesta aluekeskustoiminnasta.

2. YHDISTYKSEN ROOLI JA TOIMINNAN PERUSTA

Muistiyhdistyksen toiminnan taustalla vaikuttavat yhdistyksen perustehtävä, Muistiliiton strateginen linjaus ja ennen kaikkea toiminta-alueella asuvien asiakkaidemme tarpeet. Tavoitteenamme on olla vahva asiantuntijayhteisö. Toiminnassamme haluamme tarjota konkreettista tukea ja toimintaa yksittäiselle asiakkaalle, mutta myös vaikuttaa laajasti yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen **toiminnan tarkoitus** määräytyy yhdistyksen säännöissä (2 §). ”Yhdistyksen tarkoituksena on toimialueellaan työskennellä dementiaa aiheuttavien sairauksien ja vaikeiden muistihäiriöiden haittavaikutusten vähentämiseksi, valvoa näistä oireista kärsivien yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja yleisiä taloudellisia etuja ja toimia heidän omaistensa tukena.”

Ylin päätösvalta on **jäsenien valitsemalla hallituksella**. Yhdeksänhenkinen hallitus edustaa yhdistystä ja vastaa toiminastamme lakien, yhdistyksen sääntöjen ja liiton linjausten mukaisesti. Hallituksen jäsenet toimivat luottamustehtävissään vapaaehtoisuuden pohjalta. Toiminnassa korostuu vankka kokemustieto ja monialainen asiaosaaminen. Pyrimme siihen, että hallituksessa on mukana sosiaali- ja terveysalan eri toimipaikkojen ja oppilaitosten edustajien lisäksi aina myös omaisedustajia sekä kokemusasiantuntijana kokouksiin osallistuva muistisairautta sairastavien henkilöiden edustaja.

Varsinais-Suomen Muistiyhdistys ry

Yhdistys toimii valtakunnallisen Muistiliiton paikallisyhdistyksenä linjaten toimintaansa myös **liiton strategian ja painopistealueiden** mukaan.

Toimintaa suuntaa Muistiliiton vuosien 2017 - 2020 strategia, jonka painopistealueina ovat:

- 1) Oman näköistä elämää ja osallisuutta. Muistisairaahan ihmisen ja läheisen oikeus aktiiviseen elämään muistiyhdistyksessä Suomessa.
- 2) Aivoterveyttä ja arjen muutoksia. Aivoterveiden edistäminen, muistisairauksien ehkäisy, tuki, hoiva ja kuntoutus kotona ja yhteiskodissa.
- 3) Yhdessä vaikuttaen. Muistiliitto jäsenyhdistyksineen tekee vaikuttavaa yhteistyötä.

Muistiliiton strategian lisäksi yhdistyksen johtoryhmä nostaa vuosittain paikallisia painopisteitä.

2.1. Henkilöstöhallinto ja henkilöstöpolitiikka

Yhdistyksen toiminnasta ja taloudesta vastaavat järjestöjohtaja ja Muistiluotsin aluejohtaja. He ovat mukana myös johtoryhmässä yhdessä puheenjohtajan kanssa.

Henkilöstön ammattitaito, hyvä terveys ja jaksaminen sekä toimiva työyhteisö ovat yhdistyksen toiminnan onnistumisen lähtökohtia. Työyhteisön toimivuutta ja hyvää sisäistä viestintää tuetaan säännöllisillä viikkopalavereilla ja koko henkilöstön yhteisillä kuukausipalavereilla. Henkilökunnan työssä jaksamista tuetaan eri tavoin. Jokaisella työntekijällä on mahdollisuus säännölliseen työnohjaukseen ja ohjauksen sisältöä ja tarvetta arvioidaan säännöllisesti. Työntekijöiden työkuva on hyvin itsenäinen ja se mahdollistaa työaikojen joustavan

Toimintasuunnitelma 2020

suunnittelun. Työnantaja tukee työntekijöiden mahdollisuutta oma-toimiseen työkyvyn ylläpitoa liikunta ja kulttuurisetelien avulla. Lisäksi työyhteisön yhteisiä virkistyspäiviä järjestetään kahdesti vuodessa.

Esimiestyötä ohjaa valmentavan ohjauksen malli. Suunnittelu ja päätöksen teko on avointa ja ne pohjautuvat yhdessä luotuihin tavoitteisiin ja arvoihin. Työn tekemistä kuvaa ammatillisuus ja asiakaslähtöisyys. Esimiesasemassa olevat saavat työnohjauksen lisäksi tukea johtoryhmältä ja säännöllisestä koulutuksesta.

Kehityskeskusteluja käydään vähintään kerran vuodessa. Keskusteluiden tavoitteena on pohtia mm. työntekijöiden työnkuvaa ja koulutustarpeita. Keskusteluissa etsitään yksilöllisiä keinoja, joiden avulla osaamisperustaa ja työmotivaatiota pidetään yllä. Koko työyhteisön asiantuntijuutta ja yhteistyötä kehitetään yhdessä tarvittaessa myös ulkopuolisten osajien kanssa.

Muistiyhdistyksen laadukas ja ammattitaitoinen palvelu edellyttää riittävää ja pysyvää henkilöstöä. Työntekijöiden palkkauksessa pyritään resurssien mukaisesti pysyviin työsuhteisiin ja kilpailukykyiseen palkkausjärjestelmään. Toimivalla henkilöstöpolitiikalla taataan jatkossakin henkilöstön pysyvyys ja ylläpidetään yhdistyksen mainetta tavoiteltavana työnantajana.

2.2. Taloushallinto

Yhdistyksen raha-asioita hoidetaan taloussäännön mukaisesti. Taloushallinnon tehtäviä hoitavat järjestöjohtaja, Muistiluotsin aluejohtaja ja toimistos sihteeri yhdessä tilitoimiston kanssa. Tilitoimisto Kaikumäki vastaa palkkahallinnosta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Tärkein tehtävämme on huolehtia varojen hallinnasta niin, että ne tulevat käytetyksi toiminnan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Tilintarkastuksen tekee tilintarkastusyhteisön ammattilainen. Talousarviot ja tilinpäätökset käsitellään hallituksen kokouksessa ja esitellään jäsenistölle vuosikokouksissa.

Muistiyhdistyksen pääasialliset tuotot koostuvat myös vuonna 2020 STEA:n myöntämistä hankeavustuksista, Turun kaupungin hyvinvointitoimialan avustuksista ja yhdistyksen jäsenten jäsenmaksuista. Lisäksi yhdistykselle tulee tuottoja pienimuotoisesta palvelutuotannosta ja varainhankinnasta. Toteuttaessamme avustuksilla rahoitettua toimintaa noudatamme rahoittajan hyväksi havaitsemia toimintamalleja. Koulutustilaisuuksien ja hyvän yhteistyön avulla toiminnan arviointi ja raportointi keskittyvät toiminnan ja saatujen vaikutusten kuvaamiseen. Työaikaseurannan lisäksi seurataan toimihenkilöiden töiden jakaantumista eri projekteille.

3. JÄRJESTÖTOIMINTA

Järjestötoiminta koostuu siitä toiminnasta, joka on mahdollista toteuttaa jäsenmaksujen, kuntien avustusten, lahjoitusten ja palvelutuotannon tuottojen avulla. Kaikki järjestön tuotot käytetään perustehtävän mukaisesti muistisairaiden ihmisten, läheisten ja jäsenistön hyväksi.

3.1. Jäsentoiminta

Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen jäsenistö koostuu itse sairastuneista muistisairaista henkilöistä, heidän omaisistaan ja läheisistään, alan ammattihenkilöistä sekä kannattaja- ja yhteisöjäsenistä. Jäsentoiminnalla pyritään vastaamaan mahdollisimman monipuolisesti koko jäsenistön tarpeisiin.

Tärkeä jäsentoiminnan muoto on **tiedottaminen**. Jokaiselle jäsenelle lähetetään vuosittain vähintään kolme jäsentiedotetta, joissa kerrotaan oman alueemme toiminnasta ja palveluista. Jäsentiedotteen

kustannukset katetaan suurelta osin avustusvaroin. Jokainen jäsen saa Muistiliiton Muisti-lehden neljä kertaa vuodessa. Yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan myös kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa, joita päivitetään säännöllisesti.

3.2.1. Vapaaehtoisvetoinen toiminta

Yhdistyksen toiminta-alueella on 26 kuntaa ja vapaaehtoisten ohjaajien avulla pystymme tarjoamaan säännöllistä toimintaa koko toiminta-alueella. Seutukunnalliset alaosastot järjestävät vertaistuellista ja tiedollista toimintaa. Lisäksi koko jäsenistöä palvelee jäsentoimikunta, joka järjestää virkistystoimintaa ja retkiä. Muistiluotsi tukee yhdistyksen vapaaehtoisia osana maakunnallista vapaaehtoistyön kehittämis- ja tukitoimintaa.

Vapaaehtoisvetoista ryhmätoimintaa, omaisten vertaistukiryhmiä, kaikille avoimia aivoterveyttä edistäviä ryhmätapaamisia ja muistisairaille ihmisille suunnattuja ryhmiä on tavoitteena jatkaa kuudella paikkakunnalla yhteensä kahdeksassa ryhmässä.

Toiminta **Turussa** on vertaistuellista juttutupatoimintaa muistisairaiden henkilöiden omaisille ja läheisille. Toimintaa ohjaa vapaaehtoinen vertaisohjaaja. Turussa kokoontuu vapaaehtoisohjaajan johdolla myös aivoterveyttä edistävä peliryhmä Pelittää, joka on tarkoitettu muistin harjoittamisesta kiinnostuneille ikääntyville ihmisille.

Kaarinassa, Raisiossa ja Uudessakaupungissa järjestetään vertaistukitoimintaa muistisairaiden henkilöiden omaisille ja läheisille. Kaarinassa kokoontuu lisäksi muistisairaille ihmisille suunnattu liikuntaryhmä. Ryhmien vastuuhenkilönä toimii vapaaehtoinen ammattihenkilö.

Loimaalla järjestetään kaikille avointa Muistikahvila-toimintaa, jossa aiheina ovat muistiin ja muistisairauksiin liittyvät teemat. Ohjaajat ovat vapaaehtoisia muistiasioihin perehtyneitä henkilöitä.

Jäsentoimikunnan vapaaehtoinen ryhmänohjaaja suunnittelee ja organisoii kaikille jäsenille tarkoitettuja virkistystapaamisia noin kertaa kuusi vuodessa.

3.3. Yleinen tiedotus ja vaikuttaminen

Muistiyhdistyksellä on alueellaan merkittävä rooli muistihäiriöihin ja aivoterveysteen liittyvän tiedon välittäjänä. Tiedotuksella voidaan vaikuttaa suuren yleisön asenteisiin, painottaa muistisairauksien ennaltaehkäisyn näkökulmaa ja korostaa muistisairauksien varhaisen diagnostiikan merkitystä. Tiedottavalla työllä voidaan vaikuttaa myös paikalliseen päätöksentekoon ja näin parantaa muistisairaiden henkilöiden ja heidän läheistensä arkea omissa kotikunnissaan.

Tulevan vuoden tärkeimmät teemaviikot ovat Aivoviikko ja Muistiviikko. Lisäksi tapahtumia suunnitellaan vanhustenviikolle ja muiden teemapäivien yhteyteen.

Perinteisen tiedottamisen rinnalla aktiivisessa käytössä ovat sosiaalisen median keinot kuten Facebook ja Twitter. Yhdistyksen kotisivut ovat saavutettavat ja ne on suunniteltu yhdessä kohderyhmän kanssa. Vuodesta 2019 alkaen kotisivuilla on julkaistu myös blogi – kirjoituksia. Käytännöllisen, suoraan muistiasiakasta koskevan tiedon lisäksi haluamme tiedottaa myös laajemmin yhteiskunnallisista asioista. Yhdistys tiedottaa mm. uusimmista tutkimustuloksista sekä lakeihin ja asetuksiin liittyvistä seikoista.

3.4. Varainhankinta

Vuoden 2020 aikana varainhankintaa toteutetaan aikaisemman mallin mukaisesti. Myytäviä varainhankintatuotteita ovat T-paidat, heijastimet ja avainnauhat. Uusia tuotehankintoja ei ole suunnitteilla vuodelle 2020.

3.5. Neuvonta-, ohjaus- ja virkistystoiminta, mm. ensitieto

Eri kohderyhmille suunnattua neuvonta-, tuki- ja virkistystoimintaa järjestetään yhdistyksen eri kehittämishankkeissa ja muussa palvelu tuotannossa. Näiden lisäksi pyritään asiakkaita palvelemaan myös yleisen järjestötoiminnan puitteissa mahdollisimman monipuolisesti.

Turun kaupungin avustusten tuella yhdistys on jo useita vuosia voinut tarjota Turkulaisille monipuolisia palveluja kuten ennaltaehkäisevää muistijumppaa ja ensitietoa muistisairauden alkuvaiheessa. Yhdistys on hakenut Turun kaupungin hyvinvointitoimialalta avustusta myös vuodelle 2020. Avustusta on haettu seuraaviin toimintoihin.

1. Muistisairauden varhaisvaihetta sairastavien henkilöiden ensitietokurssit keväällä ja syksyllä. Viiden iltapäivän mittaiselle kurssille voi osallistua kerrallaan kymmenen turkulaista muistiasiakasta.
2. Muistisairauden varhaisvaihetta sairastavien henkilöiden läheisten ensitietokurssit keväällä ja syksyllä. Viiden iltapäivän mittaisille kursseille voi osallistua kerrallaan 15 turkulaista läheistä.
3. Kuntouttava ryhmätoiminta, johon voivat osallistua muistisairautta sairastava ja hänen läheisensä yhdessä. Ryhmät koontuvat kevät- ja syyskaudella. Molempiin ryhmiin voi osallistua kerrallaan 7 turkulaista pariskuntaa.
4. Muistijumppakurssit, jotka ovat tarkoitettu terveille ikääntyneille turkulaisille. Viiden kerran kurssija järjestetään kolme ja kursseille otetaan enintään 15 osallistujaa.

4. PALVELUTOIMINTA

4.1. Muistikuntoutus Tammikoti, Muistiasiakkaiden kuntouttava päivätoiminta

Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen ylläpitämä Muistikuntoutus Tammikoti on vuodesta 1990 toiminut muistisairaiden henkilöiden päivätoimintapaikkana muodostaen tärkeän osan muistiasiakkaiden ja heidän perheidensä avoimuuden palveluja. Tammikoti toimii Turun kaupungin toiminta-avustuksen turvin. Tammikoti on avoinna jokaisena arkipäivänä. Asiakkaiden kuljetuksesta huolehtii vuonna 2020 Turun kaupungin logistiikkapalvelut.

Tammikodin toiminnan peruslähtökohtana on muistiasiakkaan yksilöllinen huomiointi. Päivätoiminnassa työskentelee kolme ohjaajaa ja vastaava ohjaaja, mikä mahdollistaa yksilöllisen ja laadukkaan pienryhmätoiminnan. Vastaavan ohjaajan työpanokseen sisältyy ryhmäohjauksen lisäksi mm omaisten palveluohjaus, kotikäynnit, yhteydenpito yhteistyötahoihin ja hallinnolliset tehtävät. Vuonna 2020 henkilökuntaan kuuluu myös viides, palkkatuella työllistetty ohjaaja. Asiakkaiden toimintakykyä ylläpidetään kuntouttavalla työotteella ja tarjoamalla monipuolisesti aktivoivaa toimintaa. Jokaiselle asiakkaalle on laadittu kuntoutumista tukeva suunnitelma. Yhteistyötahojen ja omaisten kanssa seurataan ja arvioidaan yhdessä asiakkaan toimintakykyä ja päivätoiminnan vaikuttavuutta. Toimintakyvyn arviointiin ja seurantaan käytetään mittareina SPPB-, IADL- ja MMSE-mittareita. Kokonaistilannetta arvioidaan myös havainnoimalla ja omaisten sekä yhteistyökumppaneiden palautteiden perusteella.

Toiminnan sisältö muotoutuu asiakkaiden tarpeiden pohjalta, tukevien viimeisimpään teoriatietoon ikääntyvien ja muistisairaiden toimintakykyä tukevasta kuntoutuksesta. Päivittäisiä aktiviteetteja ovat muun muassa kognitiivisten- ja fyysisten taitojen harjoittelu tavoitteellisissa pienryhmissä, arkitoimintojen harjoittelu yksilö- ja ryhmäoh-

jauksessa sekä sosiaalista kanssakäymistä tukeva ja vuorovaikutustaitoja ylläpitävä ohjattu toiminta kaikissa yhteishetkissä. Erityistä huomiota kiinnitetään perheen kokonaistilanteeseen.

Yhdistyksen päivätoiminta on profiloitunut palvelemaan asiakkaita, jotka hyötyvät aktiivisesta, kuntouttavasta ryhmätoiminnasta

Tammikoti toimii yhteistyössä eri tahojen kanssa. Yhteistyötä tehdään läheisten, Turun kaupungin kotihoidon, muistikoordinaattorien sekä muiden muistikuntoutusta tarjoavien päivätoimintapaikkojen kanssa.

Yhteistyö Turun Yliopiston kanssa jatkuu. Puheterapeutin tutkintoon tähtäävät opiskelijat suorittavat osan opinnoistaan toteuttamalla kommunikaatiota tukevia harjoituksia pienryhmissä muistikuntoutuksen asiakkaille.

Vuonna 2019 on alkanut yhteistyö Turun Amk:n kanssa jatkuen ensi vuodelle. Tammikoti on mukana tutkimushankkeessa, jonka tarkoituksena on selvittää, miten yli 65-vuotiaiden aktiivisuus lisääntyy digitaalisten ratkaisujen avulla

Muistikuntoutus Tammikodin kehittämisteemana on vuonna 2020 digitaalisten sovellusten sekä teknologian hyödyntäminen muistikuntoutuksessa. Vuonna 2019 Tammikotiin on saatu tietokoneen ja liiketunnistinkameran avulla toimivia liikuntapelejä ja kuntoilulaitteita. Kognitiivista harjoittelua toteutetaan muun muassa verkossa asiakaskäyttöön hankituilla tietokoneilla sekä erityisesti muistisairautta sairastaville tarkoitettulla Memoera pelilaitteella.

4.2. Palvelutuotanto

Varsinais-Suomen Muistiyhdistys pyrkii palvelemaan asiakkaitaan mahdollisimman monipuolisesti. Koska kaikkiin toimintamuotoihin ei ole mahdollista saada yleistä ulkopuolista rahoitusta, osa toiminnoista on tuotteistettu ja palvelua tarjotaan maksullisena.

Myytavistä palveluista peritään tuottamisesta aiheutuneet todelliset kulut eli mitkään myydyistä palveluista eivät tuota yhdistykselle voittoa tai tappiota. Yhdistys ei osallistu kilpailutuksiin, vaan myytävillä palveluilla paikataan mahdollisia alueellisia palveluvajeita. Kaikki myytävät palvelut ovat sisällöltään yhdistyksen perustehtävän ja sääntöjen mukaisia.

4.2.1. Koulutus- ja konsultaatiotoiminta

Varsinais-Suomen Muistiyhdistys tukee sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattihenkilöstöä ja opiskelijoita mm. koulutuksen ja konsultaation keinoin. Tärkeä ammattihenkilöstön kouluttamisen ja konsultaation muoto on eri hoitoyksiköiden ja yhteisöjen maksullinen räätälöity koulutus, jossa sisältö määritellään tarkasti kohderyhmän omien tarpeiden mukaan.

Yhdistys tarjoaa myös esim. eläkeläis- ja muille yhdistyksille maksullisia ”Huolehdi muististasi”- luentoja ja ”Pidä huolta muististasi” – muistijumppasarjoja. Työyhteisöille tarjoamme TYKY-toimintaan aivoterveysluentoja aivojumppaharjoitteilla. Yhdistys tekee koulutusyhteistyötä myös mm. Turun kesäyliopiston kanssa. Lisäksi ammattihenkilöstön koulutusta ja konsultointia toteutetaan kehittämistoiminnan osana. Tarjoamme myös ruotsinkielisiä palveluja mm. muistijumppaa ja aivoterveysaiheisia luentoja.

5. KEHITTÄMISTOIMINTA: HANKKEET JA PROJEKTIT

Varsinais-Suomen Muistiyhdistys toteuttaa perustehtävänsä kehittämistoiminnan avulla. Veikkauksen tuen turvin toimivat projektit täydentävät kuntien palvelujärjestelmää, ja siten väestön hyvinvointia ja elämänlaatua.

Vuonna 2020 yhdistyksessä toimii kolme aikaisemmin käynnistynyttä määräaikaista projektia sekä kaksi pitkäaikaisella rahoituksella toimivaa toimintaa. Vuodelle 2020 on haettu avustusta yhteen määräaikaiseen hankkeeseen sekä jatkovuotta päättyvälle Turvallisesti kotona-hankkeelle.

Kehittämistoiminnalla pyritään vastaamaan asiakaskunnan tarpeisiin ja tavoitteena on, että hankkeet yhdessä muun toiminnan kanssa kattavat koko muistisairaahan hoito- ja kuntoutuspolun osa-alueet toiminta-alueellamme.

5.1. HJÄRNINGAR

– Förebyggande arbete förbättrar livskvaliteten (2017-)

Verksamheten riktar sig **till svenskspråkiga i Finland, både lokalt och nationellt**. Målgrupperna är personer i arbetsför ålder, pensionärer, personer med minnessjukdom och deras närstående samt yrkespersoner, studerande och frivilliga. Personal: 2 personer deltid.

Huvudmålsättningen är att den svenskspråkiga befolkningens hjärnhälsa och välbefinnandet för personer med en minnessjukdom samt deras närstående främjas.

Sammanlagt nås: 300 pensionärer, 200 personer i arbetsför ålder, 50 frivilliga och 150 yrkespersoner.

Delmål (förkortade) – och verksamhet år 2020:

1. Samarbetet mellan svenskspråkiga aktörer främjas; för att utveckla servicen för minnesfamiljer

Hjärningars verksamhet har blivit bestående och flexibel, den formas enligt behoven från omgivningen. Samarbete med planering av verksamhet fortsätter med bl.a. Folkhälsan, Röda Korset, Församlingarna, den privata sektorn och kommunerna. Lokalt ordnas 3 samarbetsmöten med personer i ledande ställning. Nationella arbetsgruppen sammankallas 2-3 ggr/år, samarbete längs med året. Samarbete även med Åland. Fortsatt deltagande i den nationella ALVA verksamheten, träffar c. 2/år och Minnesförbundets ”työikäisverkosto”. Även internationellt samarbete.

2. Tillgången till service, handledning, information och material för alla målgrupper stärks. Infon är jämlik och nationellt enhetlig.

Handledningen och stöd för minnesfamiljerna fortsätter. Minneslinjen sköts var 3:e vecka och en chatruta prövas. En utredning görs

var svenskspråkiga får dg och följs upp, för att bidra till en jämlik handledning. Närståendecaféerna fortsätter på två orter x1/mån. samt deltagande i Må Bra dagar för minnesfamiljer. En stödgrupp för yngre insjuknade planeras starta.

I samarbete med övriga aktörer ordnas **c. 10 informationsevenemang** (Pop Up café, infopunkt, Hälso punkt) med teman hjärnhälsa och övriga minnesrelaterade frågor, både på arbetsplatser och öppna för alla. Temat för året är trygghet, vårdvilja och bemötande. **Föreläsningar** om dessa hålls 6-8 ggr/år även i koppling till hjärnhälsa (även delmål 3). Utgående ifrån föreningens finska **material** produceras något om trygghet till svenska, En broschyr om bemötande påbörjas i samarbete nationellt, Hjärningar är ansvarig.

Minnesfaddersessioner (3st) för personer i arbetsför ålder hålls.

I nationella gruppen planeras evenemang **för yrkespersoner** gällande t.ex. de nya kriterierna för god vård, Förverkligas x1/år/ område. Hjärningar kan delta i alla som sakkunniga. **Elektronisk information** skickas vid behov till yrkespersoner.

Utvecklingen av kommunikation och marknadsföring fortsätter: Facebook, hemsidorna och allmän informationsspridning.

3. Pensionärens och arbetsföras kunskap, intresse och motivation för att främja den egna och närståendes hjärnhälsa ökar. Frivilligarbetets andel och betydelse gällande främjandet av hjärnhälsa ökar.

Informationsevenemang ordnas på arbetsplatser och platser öppna för alla. Personer utanför arbetslivet uppmärksammas även samt nyligen pensionerade. Arbetsföra är ett tyngdpunktsområde. **Kurser** i hjärnhälsa (2st.) ordnas för pensionärer på gemenskapsboenden, dvs. nära kunderna. **Föreläsningar i hjärnhälsa**, se delmål 2. **Frivilligas roll** i samband med hjärnhälsa stärks i samarbete med t.ex. Röda korsets Vänverksamhet; deltagande i deras vän-kurser eller träffar med föreläsning och info eller Folkhälsans frivilligutbildningar, totalt 3-4 ggr/år. Samarbetet med läroanstalter fortsätter och utvecklas (t.ex. temaeftermiddag, Minnesfadder verksamhet).

5.2. TURVALLISESTI KOTONA (2020)

Turvallisesti kotona – hankkeen jatkoksi on haettu vuoden avustusta. Hankkeen aikana syntyi tarve vaikuttaa ihmisten arkeen taloyhtiöiden kautta ja vahvistaa muistiystävällistä kohtaamista.

Hankkeen tavoitteet ovat:

1. Pää tavoite:

Muistisairautta sairastavan ihmisen arjen turvallisuus vahvistuu taloyhtiön muistiystävällisten tekojen avulla.

1. Osatavoite:

Taloyhtiöiden (asukkaat, isännöinti ja huolto) ymmärrys muistisairauden tuomista muutoksista ja kohtaamisen keinoista vahvistuu.

2. Osatavoite:

Kiinteistön isännöintiin ja huoltoon liittyvien henkilöiden tieto muistisairaasta ihmisen asumisen riskitekijöitä lisääntyä ja muistisairaudesta vaikutukset asumisen turvallisuuteen ymmärretään.

3. Osatavoite:

Muistisairaasta ihmisen auttamisen kynnyksellä madaltuu. Isännöintiin ja huoltoon liittyvien henkilöiden tieto yhteistyön mahdollisuuksista eri toimijoiden (sosiaali- terveys- ja pelastusviranomaiset) kanssa lisääntyy.

Hankkeen kohderyhmänä ovat:

- Muistisairaasta ihmiset ja heidän läheisensä
- Taloyhtiöissä asuvat asukkaat ja osakkaat
- Kiinteistön isännöintiin ja huoltoon liittyvät henkilöt

Käytännön toimenpiteitä ovat mm:

- Taloyhtiön isännöitsijöiden tiedottaminen
- Huoltohenkilökunnan koulutus ja ohjaus
- Asukkaiden keskustelutilaisuudet ja alueelliset tilaisuudet
- Materiaalin tuottaminen taloyhtiön käyttöön
- Muistisairaiden ihmisten ja läheisten tiedottaminen

Hankkeessa pohdittavia erityisiä muistiasiakkaisiin liittyviä **näkökulmia** ovat edelleen paloturvallisuus, esteettömyys ja turvallinen fyysinen ympäristö, kaatumisten ja tapaturmien ehkäisy, rikokset, hyväksikäytön ehkäisy, taloudellinen turvallisuus ja erityistilanteet (esim. sähkökatkot ja lämmönjakelun häiriöt). Lisäksi huomiota kiinnitetään yhteistyön kehittämiseen eri toimijoiden välillä sekä muistitiedon levittämiseen.

5.3 OMAISENA MUUTOKSESSA – tiedosta tukea muistisairaanhimisen läheisille (2018-2021)

Päätavoitteena on muistiasiakkaan läheisten hyvinvoinnin tukeminen muuttuvassa elämäntilanteessa tiedollisen tuen keinoin.

Osatavoitteita ovat:

- Läheisten yhteydenottotapojen ja tuen saamisen helpottuminen.
- Läheisten tarvitseman, helposti löydettävän tiedon tarjoaminen eri keinoin.
- Uusien digitaalisten keinojen käyttöönotto läheisten tueksi yhteistyössä yritysten ja kuntasektorin kanssa.
- Läheisten tukemisen lisääntyminen muistiasiakkaan ympärivuorokautisessa hoidossa.

Hankkeen kohderyhmänä ovat muistiasiakkaan läheiset ja muistiasiakkaan hoitopolun eri vaiheissa työskentelevä hoitohenkilökunta. Tarkoituksena on uusien viestintämuotojen ja digitaalisten palveluiden kokeilu eri ympäristöissä, jotta tieto ja tuki tavoittaisivat muistiasiakkaan läheiset yksilöllisesti ja oikea-aikaiseksi.

Hankkeen on käynnistynyt elokuussa 2018 ja siinä työskentelee kaksi työntekijää. Hankkeen toiminta-alueena on Varsinais-Suomi. Yhteistyötä tehdään kuntien ja järjestöjen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön kanssa. Yhteistyössä on mukana myös digitaalisia palveluja tarjoavia yrityksiä.

Keskeisiä toimenpiteitä vuonna 2020

- Yritys- ja kuntayhteistyössä suunnitellaan ja kokeillaan erilaisia digitaalisia sekä digitaalisten ja perinteisempien tutkimuotojen yhdistelmiä läheisten tiedon saannin tueksi.
- Eri yhteistyökumppaneiden kanssa etsitään ja pilotoidaan käytäntöjä muistiasiakkaan läheisen tiedon saannin lisäämiseksi sairauden eri vaiheissa. Yhdessä kunnassa aloitetaan pitkäaikaishoitoon siirtyvien asiakkaiden läheisille suunnattu ryhmäneuvonta ja lisäksi etsitään yhteistyökumppaneita pitkäaikaishoidon yksiköistä omaisten tiedon saannin ja kohtaamiskäytäntöjen kehittämistyöhön.
- Kerätään asiakaskokemuksia Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen uusittujen kotisivujen käytettävyydestä. Saatujen kokemusten perusteella viimeistellään sivujen ulkoasu ja sisältö.
- Tarkastellaan mahdollisuuksia kehittää omaisen jaksamisen itsearviointiin liittyvää materiaalia verkkoon.
- Muistiasiakkaan läheiselle tarkoitettua Chat-palvelua jatketaan Varsinais-Suomen Muistiyhdistyksen kotisivujen palveluna.
- Luodaan muistiasiakkaiden läheisten vertaisryhmien tapaa- misten tueksi digitaalista materiaalia sisältävä kokonaisuus, jota pilotoidaan Varsinais-Suomessa toimivissa läheisryhmissä.
- Osallistutaan muistiasiakkaan hoidon asiantuntijoina erilaisiin ikääntyneiden ja muistiasiakkaiden läheisten tapahtumiin, kuten teemapäiviin ja omaisteniltoihin.

5.4 KULTTUURIA MINULLE 2018-2021 -hanke on osa STEA:n Elämänote -avustusohjelmaa, jonka avulla tue- taan ikäihmisten osallisuutta ja kotona asumista.

Hankkeen päätavoitteena on ikääntyvien muistiasiakkaiden (muisti-
sairautta sairastavien tai muistinsa heikentyneeksi kokevien ihmis-
ten) osallisuuden ja hyvinvoinnin kokemuksen vahvistaminen taiteen
ja kulttuurin keinoin.

Osatavoitteita ovat:

- Muistisairautta sairastavien tai muistinsa heikentyneeksi ko-
kevien ihmisten yksinäisyyden ja sosiaalisen eristäytymisen
kokemus vähenee sosiaalisten kontaktien kautta.
- Muistisairautta sairastavien henkilöiden omaiset ja läheiset
löytävät uusia tapoja osallistua sairastuneen elämään. Heidän
keskinäinen suhteensa vahvistuu vuorovaikutuksen lisäänty-
misen kautta.
- Muistinsa heikentyneeksi kokevat ihmiset löytävät kulttuuritar-
jonnasta aivoterveyttä edistäviä keinoja ja kokemus hyvin-
voinnista lisääntyy.
- Kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan ihmiset ja järjestöt ymmär-
tävät kulttuurin merkityksen aivoterveysten edistämisen sekä
muistisairautta sairastavien elämänlaadun näkökulmasta.
- Muistisairauteen liittyvät erityispiirteet ymmärretään kulttuuri-
toimijoiden kentällä ja ne osataan ottaa huomioon oman toi-
minnan suunnittelussa.

Hanke käynnistyi elokuussa 2018 ja siinä työskentelee kaksi työnte-
kijää, sosiaali- ja terveysalan ammattilainen sekä taiteenalan amat-
tilainen.

Hankkeen toiminta suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä muisti-
asiakkaiden ja heidän läheisten sekä yhteistyökumppaneiden kans-
sa. Toimintaa pyritään järjestämään koko Muistiyhdistyksen toiminta-
alueella.

Toimintamuotoja ovat ryhmät, kotikäynnit, museo-opastukset, tapah-
tummat, luennot sekä koulutukset. Toimintaa toteutetaan yksilö- sekä
ryhmämuotoisena erilaisissa toimitiloissa.

Toiminnassa hyödynnetään niin olemassa olevia ja hyväksi havaittu-
ja käytänteitä kuin kehitetään uusia toimintatapoja, joissa sosiaali- ja
terveysalan sekä taiteenalan näkemyksiä yhdistetään muistiperhei-
den tueksi. Yhteistyötahoina on mukana sosiaali- ja terveysalan toi-
mijoita, etsivää ja löytävää työtä tekeviä toimijoita, museoita, kulttuu-
rialan toimijoita sekä eri järjestöjä.

Keväällä 2020 ryhmätoimintaa järjestetään Raisiossa, Turussa ja
Uudessakaupungissa. Syksyllä 2020 toiminta-alueetta laajennetaan
kahdelle uudelle paikkakunnalle. Turussa toimintaa järjestetään
kaikkina hankevuosina keväisin ja syksyisin. Vuonna 2020 toteute-
taan kulttuurisia kotikäyntejä kolmella tai neljällä paikkakunnalla ja
museo-opastuksia järjestetään yhteistyömuseoissa. Tapahtumia ja
tapahtumakokonaisuuksia järjestetään muutamia.

5.5 MIELI JA MUISTI 2020 – 2022

UUSI HANKEHAKEMUS

Vuodelle 2020 on haettu uutta hankeavustusta, jonka pääteemana on muistisairaudet ja masennus. Avustusehdotus julkistetaan joulukuussa 2019.

Hankkeen tavoitteet ovat:

Päätavoite:

Muistisairauksien ja mielenterveyshäiriöiden vaikutukset toisiinsa tunnistetaan ja kohderyhmän mahdollisuus saada kokonaisvaltaista tukea lisääntyy.

Osatavoitteet:

1. Henkilöiden, joilla on sekä masennusoireita että koettuja muistihäiriötä, ymmärrys ja motivaatio aivoterveysten hoitamiseen lisääntyy.
2. Tieto muistisairautta ja mielenterveyshäiriötä sairastavien henkilöiden hoitopolusta lisääntyy. Tuen haasteet tuodaan näkyville ja otetaan paremmin huomioon muistityössä.
3. Muistisairaana henkilön ja hänen läheisensä masennusoireet tunnistetaan ja mahdollisuus saada tukea lisääntyy.
4. Yhteistyö eri järjestöjen sekä hoitavien tahojen välillä vahvistuu.

Hankkeen kohderyhmänä ovat:

- Masennusoireita kokevat tai masennusta sairastavat henkilöt, jotka kokevat muistinsa heikentyneen.
- Henkilöt, jotka sairastavat sekä etenevää muistisairautta että mielenterveyssairautta.
- Henkilöt, jotka sairastavat etenevää muistisairautta ja joilla on riski sairastua mielenterveyshäiriöön ja heidän läheisensä.

Käytännön toimenpiteitä ovat mm:

- Ryhmätoiminta, jonka tavoitteena on mielialan hoito ja aivoterveysten hoito. Muistisairauksien ennaltaehkäisy ja syrjäytymisen ehkäisy.
- Selvitystyö, jossa kuullaan miten henkilöiden (sekä muistisairautta että mielenterveyshäiriötä sairastavat) hoitopolku on edennyt ja minkälaisia haasteita hoitopolulla on ollut.
- Yhteistapaamiset järjestöjen ja alueen sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöiden kanssa.
- Kokemusasiantuntijuuden ja vertaisuuden kehittäminen ja hyödyntäminen.
- Tukimateriaalin ja tilaisuuksien tuottaminen muistisairauteen ja mielenterveyshäiriöihin liittyen.

6. MAAKUNNALLINEN, YHDISTYSRAJAT YLITTÄVÄ TOIMINTA

6.1. MUISTILUOTSI - ASIAANTUNTIJA - JA TUKIKESKUS (2007-)

Muistiluotsi – asiantuntija - ja tukikeskus on osa Muistiliiton valtakunnallista Muistiluotsi-verkosto-ohjelmaa. Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien alueella toimintaa hallinnoi Varsinais-Suomen Muistiyhdistys. Yhteistyössä ovat mukana Salon Muistiyhdistys Varsinais-Suomessa ja Rauman, Porin ja Kankaanpään seudun Muistiyhdistykset Satakunnassa.

Muistiluotsin tavoitteet 2020:

- *Muistisairaana ja hänen läheisensä asiakaslähtöisen ja tarpeiden mukaisen tuen vahvistaminen:* Monipuolistetaan joustavaa palveluvalikoimaa. Varmistetaan maakunnallinen kattavuus.
- *Muistisairaiden ja heidän läheistensä osallisuuden ja vertaisuuden kokemuksen mahdollistaminen:* Lisätään uudenlaisia mahdollisuuksia osallistua ja löytää vertaisuutta omalla alueellaan.
- *Muistisairaiden oikeuksien ja hyvän hoidon toteutumisen sekä äänen ja tarpeiden kuulumisen vahvistaminen:* Varmistetaan muisti-asiakkaan äänen kuulumisen palveluohjauksessa ja työikäisten näkökulman huomiointi. Nostetaan Muistiaktiivit-ryhmien roolia.
- *Muistisairaana hyvinvoinnin edistäminen yhteistyöllä:* Sitoutetaan hoitoyksiköiden vastuutyöntekijöitä hyvän hoidon kriteeristön käyttöön. Varmistetaan avohoidon muistivastuutyöntekijöiden osaaminen. Toimitaan aktiivisesti maakunnallisissa monitoimijaverkostoissa.
- *Muistisairaana ja hänen läheistensä tuen varmistaminen hyvinvointia lisäämällä ja tietoa levittämällä:* Jatketaan aivoterveys- ja muistisairausasioiden esiin nostamista ja asennetyötä. Juurrutetaan uusia vapaaehtoistoiminnan muotoja sekä hyödynnetään luotuja uusia viestinnän muotoja (esim. blogit).

VARSINAIS-SUOMEN JA SATAKUNNAN MUISTILUOTSIN TOIMENPITEET 2020

MATALAN KYNNYKSEN MUISTINEUVONTA JA TUKI

- Puhelinneuvonta, -tuki ja -ohjaus, henkilökohtaiset tapaamiset, ryhmäneuvonta.
- Kiertävät muisti-infopisteet, omaistenillat, omaisten MuistiOvet –valmennus, virkistysloma
- Ryhmätoiminta: muistiasiakkaiden ja läheisten popup-tilaisuudet, omaisten voimavararyhmä, muistiasiakkaiden liikunnalliset ja toiminnalliset ryhmät, työikäisten pariskuntien ryhmä, omahoitovalmennusryhmä

VAPAAEHTOISTOIMINNAN KOORDINOINTI JA TUKI

- Muistiyhdistysten vapaaehtoisten tuki ja kannustus ryhmämuotoisessa toiminnassa → paikalliset alaosastot, juttutuvat ja muistikahvilat asiakkaille
- MuistiKaveri -vapaaehtoisavustajien koulutus ja tuki, mm. yhteiset kotikäynnit.

VAIKUTTAMINEN

- Muistiaktiivit- vaikuttajaryhmätoiminnan ylläpito ja tuki ja MuistiKummi- (Varsinais-Suomi) ja Aivoterveys- (Satakunta) lähettäneiden koulutus, tuki ja välitys
- Maakunnan ja kuntien muistisairaiden hoidon ja palveluohjauksen kehittäminen: esim. soite-muutostyöryhmät, oikeudellisen ennakkoinnin työryhmä, kuntien hyte-työryhmät yms.
- Työikäisten muistiasiakkaiden erityiskysymyksiin liittyvä yhteistyö, esim. vammaispalvelut
- Muisti ja kehitysvammaisuus - osaamisen lisääminen ammattilaisille
- Muistiyhdistysten ja Muistiluotsin tarjoamista mahdollisuuksista tiedottaminen kuntiin ja kuntien palveluista tiedottaminen asiakkaille.

VERKOSTOYHTEISTYÖ

PROMuisti-verkoston ylläpito (muistikoordinaattorit, -hoitajat ja -yhdyshenkilöt)

- Varsinais-Suomen verkoston ylläpito: yhteystietojen päivitykset, verkostotapaamiset, tiedottaminen ja tuki.

- Satakunnan muistihoitajien tapaamiset.

MuHVI-verkoston ylläpito (ympäri vuorokautisten hoitoyksiköiden vastuuhenkilöt)

- yhteystietojen päivitykset, verkostotapaamiset, tiedottaminen ja puhelintuki.

Yhdistysyhteistyöfoorumien ylläpito ja/tai niihin osallistuminen

- Paikallisiin yhteistyöverkostoihin osallistuminen ja/tai ylläpito. Mm. Valikko-, Nice- ja Iloa- yhteistyöryhmät ja Turun seudun kokemustoimijat-ohjausryhmä ja Salon Muistiyhdistyksen Muistisatama-toiminnan ohjausryhmä Varsinais-Suomessa. Satakunnan järjestöneuvottelukunta, Jytry- yhteistyöryhmä, Omaishoidon verkosto ja Satakunnan omaishoitajat ry:n Ovet-ohjausryhmä Satakunnassa.

YHTEISTYÖ MUISTILIITON JA MAAKUNTIEN MUISTIYHDISTYSTEN KANSSA

- Muistiliiton koordinaatioon sitoutuminen, yhteistyö valtakunnan verkostossa, Muistineuvo-hankeessa toimiminen ja Minun valintani-hankkeen ohjausryhmäjäsenyys.
- Muistiyhdistysyhteistyön yhteisten toimintatapojen vahvistaminen: yhteiset tilaisuudet ja sisäisen tiedonkulun vahvistaminen, yhteiset suunnittelupalaverit ja tapahtumat.
- Vapaaehtoistoiminnan tuki yhdistyksille

6.2. JÄRJESTÖSOTEHANKE 113 (2017-2020)

JärjestöSotehanke 113, Varsinais-Suomi on 2017 käynnistynyt toiminta, jota Varsinais-Suomen Muistiyhdistys hallinnoi. Kyseessä on sote-järjestöjen yhteinen hanke, kumppaneina ovat Turun kaupunkilähetys ry ja Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry. Hanke toteutetaan STM:n tukemana Veikkauksen tuotoilla osana STEA:n Järjestö2.0.-avustuskokonaisuutta.

JärjestöSotehanke 113:n tavoitteet:

- *Sote-järjestöjen vahvistunut vaikuttaja- ja asiantuntijarooli* tärkeänä osana maakuntaa ja sotepalvelujärjestelmää Varsinais-Suomessa.
 - Sote-järjestöillä on vaikuttaja- ja asiantuntija-asema ja niiden toimintaedellytykset on tiedostettu ja vahvistettu. Järjestöjen toiminta ja erityistä tukea tarvitsevien kansalaisten tarpeet huomioidaan julkisessa palveluohjauksessa.
- Kansalaisjärjestötoiminnan *turvattu toimintaedellytykset kunnissa*.
 - Järjestöjen kuntakumppanuuksien yhteistyötahot kunnissa on selkiytetty ja käytössä on yhdessä kehitettyjä yhteistyön malleja. Kuntien budjeteissa on huomioitu sosiaali- ja terveystieteiden kansalaisjärjestötoiminnan edellytykset.
- *Sote-järjestöjen yhteinen osaava vaikuttamis-yhteistyö* ja suunnitelma koordinoitulle yhteenliittymälle Varsinais-Suomessa
 - Sote-järjestöt osaavat nostaa esiin toimintansa hytevaikutuksia ja niillä on tieto sote-muutosten vaikutuksista sekä yhteinen visio vaikutettavista asioista. Vaikuttamis-yhteenliittymän suunnittelu on koordinoitu yhteistyössä.
- Järjestöjen *vahvistunut rooli kansalaisten äänenä* ja erilaisten palvelunkäyttäjien rinnalla.

- Tukea tarvitsevat palvelunkäyttäjät on huomioitu julkisessa palveluohjauksessa. Sote-järjestöt tukijana ja hyte-toimijana on tunnistettu ja niillä on toimivia käytäntöjä hyödyntää asiakaskokemusta sekä vakiintunut rooli asiakaskokemustiedon tuottajana palvelujen kehittämisessä.

Keskeiset toimenpiteet, viimeinen toimintavuosi 2020

Maakuntataso

- Varsinais-Suomen järjestämssuunnitelmaan liittyvät työryhmät: osallistuminen ja järjestöjen roolin lisääminen, mm. maakunnallisen kunta-järjestöyhteistyömallin valmistuminen ja tiivis yhteydenpito muutoksen avainhenkilöihin
- Maakuntaliiton MYR:n kanssa järjestöjaosto- yhteistyö
- Sote-akatemia- ja VSSHP-yhteistyö

Kuntataso

- Maakunnallisen kunta-järjestöyhteistyömallin ja neljän pilottikunnan järjestöyhteistyömallien levittäminen kuntiin
- Tiivis yhteydenpito kuntien avainhenkilöihin, mm. kuntien hyvinvointikoordinaattorien seurantakysely

Järjestötaso

- Maakunnallinen sote-järjestöjen kehittämispäivä (yhteistyössä järjestämssuunnitelman toimijoiden kanssa) ja päätöstilaisuus
- Seutukunnallisia yhteistyö- kehittämis- ja coachaus-tilaisuuksia, teemana mm. saavutettavuus ja hyte-osaaminen.
- Sote-järjestöjen yhteystietojen ylläpito ja uuden yhteisen hankkeen suunnittelu

Yksilö/asiakastaso

- Asiakasnäkökulman esiintuominen ja vahvistaminen, mm. erätaukomenetelmän koulutukset järjestöille, kokemustoiminnan vahvistaminen, ikäneuvola-toiminnan kehittäminen, ja esteettömyysraati-toiminnan juurruttaminen